

**SPRAWOZDANIE
Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI Z CYKLU
„PROFILAKTYKA ŻYCIA PROKREACYJNEGO”
PT. „WOKÓŁ POCZĄTKÓW ŻYCIA LUDZKIEGO”
WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY
15 PAŹDZIERNIKA 2011 ROKU**

Dnia 15 października 2011 roku na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym miała miejsce konferencja pt. „Wokół początków życia ludzkiego”. Jej organizatorami byli: Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Naturalnego Planowania Rodziny (PSNNPR), Liga Małżeństwo Małżeństwu (LMM), Instytut Naturalnego Planowania Rodziny wg J. Rotzera (INER), Towarzystwo Odpowiedzialnego Rodzicielstwa (TOR), Stowarzyszenie „Miłość i odpowiedzialność”, Fundacja Mater Care Polska (MC), Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland oraz Fertility Care Center of Poland (FCC).

Przybyłych gości i uczestników sympozjum przywitała prezes PSNNPR – lekarz Ewa Ślizień-Kuczapska. W problematykę sympozjum wprowadził prof. dr hab. Michał Troszyński – kierownik Samodzielnej Pracowni Analiz Zdrowia Prokreacyjnego w Zakładzie Zdrowia Prokreacyjnego Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie.

Pierwszy wykład, pt. „Zdrowie prokreacyjne wczoraj i dziś”, wygłosiła prof. dr hab. Ewa Dmoch-Gajzlerska (prodziekan Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego). Omówiła ona niepokojące zmiany demograficzne, zauważalne szczególnie w krajach o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego. Podkreśliła wartość płodności jako elementu integralnego zdrowia ludzkiego i prawo do jego ochrony. Ukazała rolę położnych w edukacji i w działaniach z zakresu profilaktyki niepłodności. Jak stwierdziła, stosowanie wiedzy medycznej dotyczącej NaProTechnology w diagnostyce i terapii par z pierwotną lub wtórną niepłodnością jest obecnie wezwaniem dla środowisk medycznych.

Lekarzu ginekolog położnik Ewa Ślizień-Kuczapska (konsultant medyczny NFP, prezes PSNNPR; Szpital św. Zofii w Warszawie) w referacie na temat podstaw naukowych metod rozpoznawania płodności zaprezentowała najważniejsze pojęcia i fakty z długiej historii poznawania mechanizmów rządzących ludzką płodnością. Przedstawiła zalecenia WHO w zakresie metod rozpoznawania płodności – MRP (*Fertility Awareness Methods*) oraz genezę terminu „współzycie celowane” (ang. *selective intercourse*), który dotyczy całego kontekstu płodności kobiety i mężczyzny, a także stosowane obecnie znane na świecie metody rozpoznawania płodności i badania na temat ich efektywności oraz diagnostyki chorób. Omówiła też możliwości współczesnej nauki dotyczące ochrony płodności.

Wykład pt. „Postępy w monitorowaniu cyklu miesięczkowego w ultrasonografii” wygłosiła lekarz ginekolog położnik Anna Radzikowska (Szpital św. Zofii w Warszawie). Ze względu na dostępność i nieinwazyjność badanie ultrasonograficzne jest ważnym komponentem oceny płodności kobiety. Celem badania jest precyzyjna ocena anatomii narządu rodnoego oraz monitorowanie zmian w przebiegu cyklu miesięczko-

wego. Dr Radzikowska zaprezentowała również nowe możliwości badania USG – badanie techniką 3D oraz badania drożności jajowodów za pomocą kontrastu HoCoSy.

Kolejny wykład traktował o genetycznym początku i genetycznym porządku życia ludzkiego. Wygłosił go prof. dr hab. Stanisław Cebrat – kierownik Zakładu Genomiki, Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Profesor przypomniał, iż zapłodnienie komórki jajowej jest procesem nieodwracalnym, a rozwój zygoty zdeterminowany jest dążeniem do rozwoju człowieka. Wskazał na obszary w genetyce, które nie chronią przed zaburzeniami wynikającymi z procedury, jaką jest zapłodnienie pozaustrojowe. W wyniku pewnych faktów i analiz mogą budzić wątpliwości prace nad pozaustrojowym dojrzewaniem ludzkich komórek jajowych. Wiedza na temat warunków krytycznych ich rozwoju jest niewielka, stąd też prawdopodobieństwo nieprawidłowości w rozwoju jest wysokie. Wiedza i nowoczesne technologie są w stanie zainicjować proces życia, jednakże nie pozwalają na efektywne zapobieganie zaburzeniom wynikającym z braku zachowania naturalnego porządku.

Doktor hab. Dorota Kornas-Biela (Katedra Pedagogiki Rodziny KUL) wygłosiła wykład pt. „Kontakt rodziców z dzieckiem prenatalnym”. Przedstawiła w nim kontekst rzeczywistości często opartej na medykalizacji ciąży i porodu, jednak z tendencją otwartości na poznanie nowej formy percepcji. Kontakt rodziców z dzieckiem prenatalnym ma swoje odniesienie w badaniach z zakresu nauk biologicznych, medycznych i psychologicznych. Profesor Kornas-Biela podkreśliła współzależność i jednocześnie odrębność tych dwóch rzeczywistości, jaką jest ciąża matki oraz rozwijające się w jej łonie dziecko. Dziecku prenatalnemu znane są potrzeby biopsychiczne, których realizacja wymaga rozpoznania psychospołecznych kompetencji (*competent prenatal*). Dynamika kształtowania relacji między rodzicami a ich nienarodzonym dzieckiem jest niezwykle bogata. Autorka wykładu przedstawiła te formy kontaktu, które są najczęściej odnotowane w badaniach empirycznych, np. pozytywne myślenie o dziecku, pisanie pamiętnika ciążowego, różne formy twórczości artystycznej na rzecz dziecka.

W dalszej kolejności wykład pt. „Diagnostyka prenatalna USG – postępy wizualizacji najwcześniejszych etapów życia człowieka” wygłosił lekarz ginekolog położnik Robert Makowski ze Szpitala św. Zofii w Warszawie. Przedstawił on dane na temat rozwoju zarodka od momentu poczęcia dzięki monitoringowi USG. Wizualizacja pęcherzyka ciążowego jest możliwa najwcześniej około czterech tygodni od ostatniej miesiączki. Najnowsze USG pozwala określić aktywność serca (22 dni od zapłodnienia, około 36 dni od ostatniej miesiączki). Stopniowo można uzyskać wizualizację następujących struktur: pępowina, szczeka, żuchwa, kości długie, kręgosłup. W terminologii medycznej funkcjonują: faza jaja płodowego, faza zarodka do około dziewiątego tygodnia oraz faza płodu do porodu.

Lekarz Adam Kuźnik (instruktor metody angielskiej, konsultant medyczny NaProTechnology ze Skoczowa) wygłosił wykład pt. „Elementy przygotowania do dwurdzicielstwa – poradnictwo w gabinecie lekarza rodzinnego”. Autor wykładu przedstawił kompetencje lekarza rodzinnego, do których należą edukacja i promocja zdrowego stylu życia oraz zasady stosowania leków u kobiet w wieku rozrodczym. Zaprezentował też leki, które przyczyniają się do wzmocnienia płodności, oraz te, które ją ograniczają. Ukazał ponadto profity wynikające z edukacji i stosowania metod rozpoznawania płodności. Przedstawił naukowe badania w tej dziedzinie,

opierając je na pewnych statystykach związanych z doświadczeniem pracy w charakterze konsultanta medycznego NaProTechnology.

W popołudniowej sesji zaprezentowała swój wykład dr Grażyna Bączek (Warszawski Uniwersytet Medyczny). Jego treścią była rola położnej w nauczaniu metod rozpoznawania płodności jako elementu profilaktyki zdrowia prokreacyjnego. Autorka wykładu omówiła zapisy ustawy na temat zawodu położnej, zgodnie z którą położnej przysługuje samodzielność w opiece nad zdrowiem kobiety przez całe jej życie – od dojrzewania aż do starości. W nurt tej opieki wpisuje się troska o płodność kobiety, gdyż jest ona elementem jej zdrowia. Edukacja w zakresie naturalnych metod rozpoznawania płodności jest zaś obszarem samoopieki i samopielęgnowania zgodnie z teorią Doroty Orem. Doktor Bączek przedstawiła postulaty dotyczące upowszechnienia wiedzy na temat metod rozpoznawania płodności jako oferty dydaktycznej dla położnych i ich praktyki w ośrodkach zdrowia.

Problematykę świadomości własnego ciała jako czynnika wpływającego na wybór sposobu porodu przez kobiety w Polsce omówiła Urszula Tataj-Puzyna (licencjat położnictwa, Warszawa). Autorka referatu przedstawiła osiągnięcia medycyny, które zbyt rzadko idą w parze z komfortem psychicznym kobiety rodzącej. Poruszyła też temat niepłodności par, zwiększającą się liczbę cięć cesarskich, a z drugiej strony coraz wyraźniejsze tendencje ku odmedykalizowaniu ciąży i porodu (rodzenie w domu). Zaprezentowała jednocześnie przeszkody w osiągnięciu niezbędnej dla zdrowia harmonii między duchowymi i praktyczno-życiowymi potrzebami człowieka (chaos, iluzja rzeczywistości, efekty postępu technologicznego).

Wykładem pt. „Rodzicielstwo zdrowe od początku” prof. dr hab. Bogdan Chazan – dyrektor Szpitala Ginekologiczno-Położniczego św. Rodziny w Warszawie – zakończył sesję popołudniową sympozjum. Tematem wykładu była problematyka niepłodności, jej przyczyny oraz sytuacja demograficzna w Polsce. Następnie prof. Chazan omówił propozycję zakrojonego na szeroką skalę autorskiego programu „Zdrowie od początku”. Jest to kompleksowe ujęcie działań, których głównym celem jest profilaktyka pierwotna zdrowia prokreacyjnego kobiet i mężczyzn. Profesor Chazan wycentował konieczność tej formy profilaktyki jako podjęcia wielokierunkowych i współgrających ze sobą działań opartych na badaniach naukowych w celu zwiększenia prawidłowego procesu prokreacji. Wskazał też na aspekty podmiotowości kobiety w ciąży i jej dziecka oraz na potrzebę poprawy organizacji opieki medycznej na rzecz zdrowej i szczęśliwej prokreacji od samego początku.

Po części wykładowej miała miejsce dyskusja, podczas której uczestnicy mogli zadawać pytania i wyrazić własne sugestie i refleksje.

Joanna Płońska
Katedra Opieki Społecznej Paliatywnej i Hospicyjnej KUL